

Uttalelser til Indre Østfold regionråd 17. oktober 2025

V – Sak 37/25 - Situasjonen for framtidig dialyse-tilbud i Indre Østfold

Det blir gitt en orientering om status i møtet, samt forslag til en uttalelse.

Vedtak: Forslaget til uttalelse godkjennes. OU bes følge utviklingen tett.

Uttalelse:

Sykehuset Østfold varsler at de vurderer å samlokalisere de tre dialyseavdelingene i Østfold i en større avdeling på Kalnes utenfor Sarpsborg.

Indre Østfold regionråd kan ikke akseptere dette. Vi kan heller ikke godta premissene som ligger til grunn for en slik endring, og vi kan ikke se at konsekvensene av den foreslåtte endringen er godt nok utredet og tatt på alvor.

- For en stor, og sårbar, pasientgruppe, betyr forslaget at dialysepasientene fra Indre Østfold i framtida vil få en svært krevende reise til Kalnes to til tre ganger i uka. Om man regner inn reisetid til Kalnes vil behandling og reise pr dialysepasient fra Indre Østfold beslaglegge over 1000 timer pr år. For innbyggere som nærmest er uten kollektivtilbud, betydelig mer.
- Omtrent en tredjedel av dialysepasientene på «satellitten» i Askim står i dag i jobb. En flytting til Kalnes vil gjøre dette umulig. Et lokalt dialysetilbud er helt avgjørende. En nedlegging av tilbudet på Helsehuset vil derfor få store samfunnsøkonomiske konsekvenser. I tillegg vil de ikke prissatte ulempene for pasientene være enorme.
- Den eneste transportmuligheten til sykehuset Østfold for dialysepasientene er i realiteten taxi. Erfaring med fellesdrosjer til sykehuset Østfold viser at dette tilbudet er preget av forsinkelser og ubehagelige kjøreturer – og innebærer en stor belastning for de er til behandling. Til Helsehuset i Askim er det i dag kort vei og lett å komme seg for både pasienter og ansatte, også de som reiser med tog og buss. For de som benytter bil, er det gratis parkering.
- Det er relativt god tilgang på sykepleiere og andre helseansatte i Indre Østfold. I tillegg vil sykepleierutdanningen på Campus Indre Østfold sørge

for at det i framtida vil bli uteksaminert et stort antall sykepleiere hos oss. De fleste av studentene her bor allerede i Indre Østfold, og de ønsker seg primært jobb hos oss. For mange av framtidens utdannede helsearbeidere fra vår region vil ikke pendling til Nedre Glomma være et aktuelt tema pga et dårlig kollektivtilbud mellom Indre Østfold og Nedre Glomma. Da er reisevei mot Oslo et mer aktuelt alternativ.

- På Helsehuset er det fortsatt et godt og oversiktlig miljø med mange profesjoner og tjenester samlet under ett tak. Imidlertid har vi over tid mistet en rekke desentraliserte spesialisttjenester som sykehuset Østfold har hatt hos oss, uten at nye tjenester er blitt tilført. Vi er alvorlig bekymret for at en ytterligere reduksjon i tjenestetilbudet i Indre Østfold vil innebære et svekket fagmiljø og gjøre det langt mindre attraktivt å jobbe her.
- Et godt og bredt tilbud på Helsehuset er en viktig del av samfunnsberedskapen i Indre Østfold, og slik vi ser det vil en sammenslåing av alle dialyseavdelingene på Kalnes gjøre det samlede tilbudet i Østfold mere sårbart.
- De ansatte på dialyseavdelingen i Indre Østfold er særdeles kompetente. Alle tilbakemeldinger viser at pasientene er svært fornøyde. Med digital støtte og veiledning, er man på ingen måte avhengig av at spesialister er fysisk til stede under behandlingen. Mangel på tilstedeværende nyrespesialister er en konstruert problemstilling. Dette er tvert imot et skoleeksempel på en velfungerende, desentralisert spesialisthelsetjeneste. Hvilket er i tråd med nasjonale føringer.
- Regjeringen har uttrykt et overordnet mål om «tjenester nært folk» og desentraliserte spesialisthelsetjenester, så langt dette er forsvarlig. Vi minner også om de tydelige politiske føringene, da Viken fylke ble oppløst i 2024, om et Østfold der tilbud og tjenester skal være godt fordelt over hele fylket.
- Kommunen har investert om lag 250 millioner kroner i Helsehuset for å bygge et robust fagmiljø og et regionalt helsesenter. Sykehuset Østfold har en langsiktig leieavtale for lokalene i Helsehuset i Askim som forplikter til aktivitet der.
- Vi forventer at slike avtaler og intensjoner respekteres. Å avvikle dialysetilbudet vil undergrave samarbeidet mellom kommunen og sykehuset, så vel som formålet med investeringene. Et sterkt helsetilbud i Askim er ikke bare et lokalt gode, men et viktig bidrag til helheten i Østfolds helsetjeneste.
- Mangel på helsepersonell er en felles utfordring for både kommunene og Sykehuset Østfold. Løsningen er ikke å trekke ressurser fra lokalsamfunnene til Kalnes, men å utvikle en balansert fordeling av

kompetanse. Dersom kommunene tappes for erfarne sykepleiere vil det i neste omgang føre til økt belastning på Kalnes fordi flere pasienter må legges inn og behovet for spesialistoppfølging øker. Dette er ikke bærekraftig, og er fullstendig i strid med regionens samfunnsberedskap.

- En samlokalisering på Kalnes vil gjøre Østfolds samlede helsetjeneste mer sårbar ved kriser. Den beste ressursutnyttelsen oppnås når sykehuset og kommunene står sterkt sammen og utfyller hverandre.

Konklusjon:

Regionrådet vet at Sykehuset Østfold står ovenfor krevende prioriteringer, men vi ber styret å se helheten. Et nært, trygt og effektivt dialysetilbud i Askim er ikke bare helsefremmende – det er også samfunnsmessig og beredskapsmessig fornuftig.

Vi ber derfor om at dialysetilbudet i Askim bevares. Vi ber om trygghet, forutsigbarhet og verdighet for våre pasienter. Og vi ber om at fagmiljøet på Helsehuset styrkes, ikke svekkes.